

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová
a lap szellemi részét illető közlemé-
nyek, előfizetési- és hirdetési díjak
küldendők.

és

VIDÉKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETSI ÁRAK:

Egy évre 3ft — kr.
Félévre 1ft 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Megyei közgyűlés!

Vármegyénk mult hó 30-án és folyta-
tólag tartotta meg a szokottnál előbb ren-
des közgyűlését. Zsilinszky Mihály főispán
a közgyűlést megnyitó beszédében őszinte
örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a
vármegyei bizottsági tagok oly szép szá-
m-al jelentek meg annak jeléül, hogy a kö-
zügyek iránti érdeklődés élénk. Megemlé-
kezett a mult közgyűlés óta beállott kor-
mányváltozásról és kifejti, hogy a központi
választmány újra alakítása indító oka an-
nak, hogy idő előtt kellett a gyűlést egy-
behívni.

Mielőtt a közgyűlés a tárgysorozat
tárgyalásába bocsátkozhatott, U d v a r d y
interpellációt intézett az alispánhoz, a Szen-
tes városi számadások illetve adókönyvek
újra készítése és lezárása ügyében. Stam-
mer alispán megnyugtatta az interpellálót
a leszámolás befejezését május hóban várja.

S i m a Ferenc interpellálja az alispánt,
hogy a vármegyének a vármegyei autonó-
mia ügyében a törvényhozó testülethez in-
tézett feliratott miért nem ő írta alá s ha
a főjegyző írta alá, miokon történt az, hogy
nem is mint helyettes alispán csak mint
főjegyző írta azt alá.

Stammer Sándor alispán előadja, hogy
a felirat felküldésének sürgős volta és az ő
távolléte oka annak, hogy nem ő szemé-
lyesen írta alá, de a főjegyző a törvények-
nek megfelelőleg járt el és írta alá a kép-
viselőházhoz elküldött példányt, hogy a
többi hatóságokhoz és az országos képvi-
selőkhöz küldött nyomtatványokon csak a
főjegyző neve szerepel az nem hiba, sőt
hosszas és általános szokáson alapul, a mi
pedig Sima Ferenc azon vádját illeti, hogy
ő e vármegyei autonómia ügyében ellentétes
álláspontot foglal el a vármegyével és en-
nek nézetével, véleményével szemben, ezen
gyanúsítást visszautasítja és hogy Sima vád-
jának szokott alaptalanságát bebizonyítsa,
hivatkozik ama körülményre: épen ő (az
alispán) tette meg ez ügyben az indítványt
a felirat elküldésére.

Az alispán válasza tudomásul vétetett
mindkét ügyben.

Az alispán évnegyedes jelentése olvas-
tatott ezután, ebben megemlékezett a regá-
le megváltása ügyében történekről s töb-
bek között jelenti, hogy a szentes-szegvár-
mindszent-h.-m.-vásárhelyi helyi érdekű va-
sutügyben a közigazgatási bejárás s ezek
után aprilie 21-én Bpsten értekezletet tar-
tott az érdekeltség az egy társulattá ala-
kulás ügyében. Az értekezletet eredményes-
nek mondotta, áttér ezután a csongrádvár-
megyei gazdasági egyesület alakítása illetve
új életre ébresztése ügyére és indítványozza,
hogy a vármegye a közművelődési alaphól

segélyezze a kezdet nehézségeivel küzdő
egyletet. Az évnegyedes jelentés egyébként
szokott érdekességgel felelte az összes
említettöket.

S z o b o t k a Gusztáv az alispáni je-
lentés azon részét, mely a vasutügyet tár-
gyazza, nem veszi tudomásul s kérdi az
alispánt, hogy a jelentésbe foglaltak meg-
felelnek-e a valónak, vagy pedig az az
igaz, a mit uton utfélen beszélnek, a mit
több lapban lehetett olvasni, hogy a vasut-
ügy elbukott: mert az értekezlet eredmé-
nytelen volt, a társulás a Tenyő-Kunszent-
Mártoniakkal nem sikerült?

Stammer alispán roppant izgatottság-
gal felelt ez interpellációra, kijelenti, hogy
igen is az ő jelentése megfelel a valónak,
arról nem tehet, hogy Sima Ferenc, ki az
értekezletnek Csongrád vármegye és Szen-
tes város képviselőjében tagja, alatomosan
jár el ez ügyben és minden tőlle telhető
elkövet a vasutügy ellen!

Az „alattomos“ szó nagy vihart idé-
zett elő.

Balogh János árvaszéki elnök tagadja,
hogy Sima alatomosan jár el, azt hogy ő
mint magánegyén, mint hírlapszerkesztő mit
mond vagy tesz, az nem tartozik a vár-
megyére (?)

S i m a Ferenc élesen kikel az alispán
ellen, tiltakozik a vármegye törvénykezése
ellen, (néhány kifejezése és kifakadásáért a
főispán rendre utasítja) ő nyíltan járt el,
hogy ő mint Szentes város vasutügyi bi-
zottsági tag mit tett, azért nem tartozik
senkinek itt felelni. Különben lemond a
vármegye vasutügyi bizottsági tagságról.

Fekete Márton szólal föl ezután hig-
gadt szép beszédben kifejti nézeteit, melyek
bizonyára mindenki helyeselt. Nem he-
lyesli, hogy személyeskednek ott, a hol
annak helye nincs, helytelen volt a vita
kiindulási pontja. Helytelen a következtetés
a vasutügy befejezetlen, ez húzódik keresz-
tül az alispáni jelentés e részén, az készítte
Szobotkát a fűszolalására, az értekez-
leti jegyzőkönyv nincs még itt s így a tör-
ténekről bővebb tájékozást most adni fő-
lősleges — de lehetlen is.

S i m a Ferenc lemondását, (melynek
visszavonására senki sem kérte) fűntartja.
Az alispáni jelentés tudomásul vétetett, szin-
tugy a közigazgatási bizottság fél éves —
valamint a vármegyei árvaszék 1889. évi
működéséről szóló jelentés is.

Az új kormány elnökéhez üdvözlő fel-
irat küldése elhalasztatott, ugy egyhangu
lelkességgel szavaztatott meg T i s z a Kál-
mán volt kormányelnökhöz távozása alkalmából
bucszást helyettesítő felirat. F e k e t e Márton társulati főigazgató remek
beszédben emlékezett meg T i s z a Kálmán

elévülhetlen érdemeiről is mondhatjuk hogy
az ő szavainak hatása alatt volt a határozat
„egyhangulag“ hozható, — mert mi
tűrés-tagadás benne, sok oly elem van a
mi vármegyénk gyűlés termében, mely nem
oda való akár műveltség, akár pedig az ér-
dem elismerésének megtagadása (Farsa! szedő.)
és a folytonos személyeskedés és ebből szár-
mazó perpatvarkodás okán.

A vármegyei központi választmány
alakítatott azután újra S i m a Ferenc éle-
sen, hevesen támadja meg az alispánt, mert
neki és a vármegye közönségének nem
volt eddig tudomása arról, hogy valaki
megfelebezte a mult év december hóban
történt választást, az alispánnak jelenteni
kellett volna ezt (?) — Stammer alispán
ily jelentéssel kötelezettségéről nem tud
semmit, azt tenni lehetlen, mert a törvény
megmondja, hogy mikép és mikor kell a
felelbezéseket felterjeszteni. A vidékiek
közül megválasztattak: Novák József ország-
gyűlési képviselő, Wimmer Károly, Iván-
kovics Imre, Illés Jenő, Halus József, Ber-
kec Ferenc, Szluha Imre stb.

A szentesi kongóuti vámszedési jog
tárgyában a kereskedelmi miniszter rende-
letet bocsájtott ki, melynek tárgyalása al-
kalmával többen a díjszabályzat leszállítá-
sát kérték; mi ellen Szobotka Gusztáv szó-
lalt föl — halomra döntvén indítványozók
álokoskodását, melylyel az ügyet elodázní
akarták, szólottak különben ez ügyhöz
még Sarkady Nagy Antal vármegyei fő-
pénztárnok, ki élesen bírálta el a vámdíj-
tétel leszállítását indítványozók helytelen
érvelését, föltárván szomorú képét a köz-
munka alaphól a kongóut építéséhez vett
30.000 frt kölcsönnek, mely nemcsak hogy
letörlesztve nem lett, de eddig éveken át
kamatok címén sem fizettetett egy kr. sem.

F e k e t e Márton ellene szólt a díj-
tétel leszállításának nemcsak azért, mert a
pénz kell a vasutépítéshez, hanem azért is,
mert rövid időn már a fahid vashiddal lesz
kicserélendő, a kongó ut pedig már szin-
tén hasznavehetetlenné lesz, ha tetemes
költséggel járó javításokat nem eszközölnek,
ehhez pedig pénz kell!

S i m a Ferencnek indítványa elvette-
tett s elfogadtatott N o v á k József ország-
gyűlési képviselő indítványa, mely szerint
a díjszabályzat fentartandó annál is inkább,
mert május 15-én a közmunka törvény
életbe lép s akkor ugy is tárgyalandók
lesznek ezen ügyek.

A vármegyei gazdasági egyesület ré-
szére évi segélyül a közművelődési alaphól
háromszáz firtot szavazott meg a közgyűlés.

Néhány érdekes tárgyra még legköze-
lebb visszatérünk.

Községi ügyek.

V e t e m é n y földeknek szokott
a váltásügyi bizottság évente a kurca-réti föl-

dekből nyilvános árverés útján haszonbérbe adni. E gazdasági év elején — az ősön — Szilágyi Ferenc esküdt bíró az árverés megtartása céljából a helyszínen megjelent, azt azonban amennyiben árverezők nem jelentek — nem tarthatta meg. Már magában az, hogy itt hol e szegény népnek égető szüksége van arra a kis vetemény alá való földekre s még sem jelentek meg, azt bizonyítja, hogy a templom előtti hirdetés — ha ugyan hirdetés volt — már nem felel meg egészen, sem a lakosság; de sőt a község, valamint a hirdető érdekeinek sem.

Mint értesülünk nevezett földeket Korom Gáspár községi képviselő vette ki haszonbérbe, hogy árverésen e vagy magán uton azt biztosan nem tudjuk — csak azt az egy tényt lehet konstatálni, hogy a holdanként 15 frtért kivett földeket most a szegény népnek 25—30 forintjával ossza ki.

Talán a szegénység érdekében egy másik határidőt is lehetett volna kitűzni az árverésre.

— Az „öreg kántor“ jubileumának lefolyása. Mult vasárnap, f. hó 27-én ment végbe, mint azt már e lap előre jelezte, Fölföldy Sándor helybeli „öreg kántor“ jubileuma. Ez alkalomból a róm. kath. templom virágokkal volt földiszítve, különösen a főoltár teljes pompába ragyogott. A templom előtti térséget zöld ágak díszesíték. Az öreg kántort Mária-társulat fehérbe öltözött leánykái vezették lakásáról a templomba a virágokkal behintett uton. Megható volt a jelenet, midőn a zsufolásig megtelt templomba utat tört magának a menet s az ártatlan fehér ruhás és szüzi-pártás leánykák közt feltűnt az ünnepelt roskatag, ős alakja s elfoglalá a számára kijelölt s lepellet borított helyet. Mellette a községbeli képviselői tagok ültek. Képviseltette magát az ünnepélyen a községi előljáróság, a 48-as kör s az izr. hitközség. Miután az ünnepelt helyet foglalt, kezdetét vette az alkalmi

szent beszéd, melyet ez egyházi jellegű ünnepély buzgó vezetője, főtisztelendő Keller Lajos köztisztelő és szeretetben álló plebános tartott, üdvözölve az ünnepelt agg egyház-szolgáját s kiemelve a lefolyt ötven év egyes mozzanatát életéből, melyeket példányképpül, tanúságul állított a hívek szemei elé. Megható volt, midőn kiemelte a főt. ur részletezve, hogy micsoda 50 év, hogy mennyi változást idéz elő egy félszázad az embereken! Fölföldy Sándor is mint gyermek ifju kezdte meg pályafutását Mindszentben s ma 50 év után, mint testben megtört agg állt előttünk. Működésének hosszú idejéről némi fogalmat nyújt nekünk ama 25 ezer sz. mise, melyet azóta, kiénekelt s a temetőben a 20 ezer sírhalom, mely az ő éneke alatt s az ő szemei előtt emeltetett. Nyomatékkal fölemlíté a jeles szónok az ünnepelt ritka lelkiismeretességét kötelességei teljesítésében s nyíltan fölhevíté a hívek gyülekezését, hogy álljon elé egy is, ki föltudna hozni esetet arra, hogy Fölföldy Sándor hanyagsága miatt 50 éven át elmaradt volna vagy késedelmet szenvedett volna csak egy sz. mise, vagy nem lett volna megtartható egy litánia. A nagy hatással előadott sz. beszéd után a sz. mise következett, melyet a „Te-Deum“ előzött meg. Emelte ez ének érdekességét az is, hogy azt a kóruson az ünnepeltnek két kántor fia, kiknek egyike is már 30 éves kántor, föl-váltva énekelte. A sz. mise alatt különösen tettett az offertorium, melynél az ünnepély magvát kifejező szép szavak a megfelelő szép modulációval adattak elő. A sz. mise alatt, méltóan a szép nap jellegéhez, az agg kántor és neje példás áhitattal a sz. áldozáshoz járultak. A templomi ünnepségek végeztével az ünnepelt lakásán kezdetét vették a tisztelgések. Először is a helybeli Mária társulat fejezte ki az „öreg kántor“nak jó kívánatait, utána a különféle testületek és magánosok. Az ünnepet egy kedves estély zárta be az ünnepelt vendégszerető há-

zánál, mely éjjel utánig tartott a legkedélyesebb hangulatban, melyet a helybeli cigány banda, élén Rókus Sándorral, kedvderítő nóták által igyekezett folytonos élénkségekben tartani. Mint az ünnepély egy kiemelkedő pontját, fölemlítjük, hogy sz. mise után átadta a főt. plebános ur a nap ünnepeltjének a reá vonatkozó sz. beszéd egy diszpéndányát, melynek nyomtatása és kötése a helybeli nyomdának dicséretére válik, továbbá a kegyelmes püspök levelét díszes toltban, hol Ó Nagyméltósága a hosszú, kötelesség hű szolgálatért magas elismerését fejezi ki s az ünnepeltre és egész családjára apostoli áldását adja. V.—Z.

Helyi és vegyes hírek.

— Rendkívüli közgyűlést tart községi képviselő testületünk f. hó. 5-én, melynek első tárgyat Bozó T. Kálmán esküdt lemondása folytán megüresedett esküdti állás betöltése képezi.

— Statisztika. A lefolyt április hóban születet fi 28, nő 21, összesen 49. Ezekből törvényes 47, törvénytelen 2. Meghalt 32 fi, 18 nő, összesen 50. Házasságra lépett 4 pár.

— Majális. A helybeli magán ovoda törekvő tulajdonosnője kis növendécskéjei mulattatására holnap hétfőn az „Ujvilág“ kerthelyiségében majális rendez.

— A kanyaró járvány miatt két iskola a mult hét folyamán bezárattott. Helyes, ha igyekeznek a járvány tova terjedését lehetőleg meggátolni, de nem hisszük, hogy az a cél ilyen fél rendszabállyal el lenne érhető — mert ha tényleg e járványt és különösen, ha azt az iskolás gyermekek között konstatálni lehetett — úgy az összes iskolákat bekelett volna zárattni.

— Csongrádi tanító testület f. hó 1-én az 1890—91 tanévben használandó tankönyvek megállapítása céljából gyűlést tartott és a Vass Mátyás, Irmei és Pósa Lajos által szerkesztett olvasó könyveket egyhangulag elfogadta.

S vaióban hivatása tette volna öregg, betegg, félhalottá, ideje korán? kezdek tovább gondolkozni s átfutom röviden emlékeimet s fájdalom a rövid gondolkozás végeredménye csak az: — igen is, hivatása vitte a sir szélére.

Nem oly hosszú; de végtelen küzdelmes volt a lefolyt pályafutás s e küzdelem fel-emésztette az életerőt, megtörte az idegzetet, meggyengítette a tette kész izmokat, kimerítette a tüdőt s a lélekzet vét megnehezültével, megnehezült az élet s lett belőle oly váz, ki má már csak lézeng s nem jár azok között, kik egykor szelleme szikráit csodálva, mint tanítványi tömörültek körébe!

Leverő szomorú kép, de festenem kell, mert lelkiismeretem több megnyugvást talál abban, ha a metsző fájdalom sulya alatt rajzoló is le a képet, mintha elhallgatom azt. Le kell festenem, hogy lássák azok, kik előtt a hivatás csak felületesen van ismerve s lássák, hogy a hivatását betöltött egyének mily jutalmat adnak nek! Nek! kiknek kezében van a hatalom, uralom, kegy és jutalom! Festenem kell e képet, hogy tanulja meg ismerni a nagy világ a tanító működését, fáradozásait és — csodálja az elért eredmények után nyert jutalmát!

A jutalmat, mely legtöbb esetben nem más mint a megtört beteg test és — a koldusbot!

Hazánk legelső megyéjével határos vármegyében, melynek termő talaját a Tisza hajjai nyaldossák s melynek lakói egykor mint szabadalmazott nép ki váltáságai keretében élve, hősies tetteivel irta be nevét hazánk történetének vérrel írott lapjaira; azon a helyen, hol a szabadságharcunk egyik legjelentékenyebb diadalát vívták ki „félisteneink“, ott nyerte el a tanítói állást János barátom!

Mily boldog, mily megelégedett volt abban a tudatban, hogy hivatását követve a tett terére léphetett, hol a jövő nemzedéknek erköl-

A sir szélén.

(Történeti rajz a magyar néptanítók jelenéből*)

Mily öszszeroskadtt alak!
Mily megtört test!
Mily beesett szemek!

A férfias mell halk emelkedését időről-időre tompa köhögés fojtja el, mint midőn a fuldokló az utolsó lég után kapkod!

Arca halvány, sápadt, sárga; mintha a halál lehellete ülne azon!

Pedig még nem is oly idős, hogy e megtört alak az évek sulya alatt roskadozhatott volna le ennyire!

Nem is a túléltt évek, hanem a túléltt szenvedések törték meg az egykor életerős testet!

Nem, mint a villám, mely egy csapásával kettéhasítja az ezredéves büszke tölgyet, nem oly rögtön állott be az a változás, mi előttem; áll hanem, amint a fatörzsébe magát mélyen beékelt szu, napról-napra emésztette fel az életerőt!

S ha kérdezem önmagam, mi idézte elő e rohamosan haló rombolást? könnyeim áztatják szememet, midőn a feleletet megtalálom: — a h i v a t á s ! !

Mily különbség, egykor és most!

Midőn még mint itjak együtt ültünk a tanítói képezdében, hallgatva az előadásokat; János barátom erős, megtermett, piros, pozsgás ifju volt s most, midőn még csak férfiu kora delén áll, már kiaszott, elsoványodott, megtört alak, kiről mindenki sajnálattal mondja el, hogy a sir szélén áll!

* Küzdelmes életünkben merített e szép vázlatot, bár fájó érzést keltett bennünk és hisszük, hogy ily érzést fog kelteni olvasóinkban is, — sietünk közölni, mert ez igazi melegséggel, tényleges előadással van megírva — s mert e vázlat azon szép történeti naplóból mutat fel mozzanatot, melyre éppen lapunk mai számához mellékelttük az előfizetési felhívást. A vázlat minden olvasónk lelkéhez fog szólni, mert szakavatott toll irta, — saját szemlélődései folytán, — szívből eredtek sorai; s mi szívből ered, az megtalálja az utat, oda, hová irányítva van: a szívhez!

Szerke sztő,

TÁRCSA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

Neszveda István püspök halálára.

† 1890. április 20.

Lesujt a hir, hogy halva fekszel
Oly ifju tűzzel, ifju kedvvel —
Hogy mindennek már vége van...
Reád borul a siri éjjel,
Ki itt ragyogttál annyi fényvel...
Mégkönyvezünk mindannyian.

Pályád hosszú volt, nyolczoan éves,
Nekünk mégis rövid ez élet,
Kik úgy szerettünk, tisztelünk.
Szívednek ifju volt a vére,
Azt láttuk csak s nem vettük észre
Az agg alvó szövétnékét!

Szeretni úgy, amint Te tudtál,
Hevülni szép s nemes dolognál
Hideg korunkban ritka tud;
O mért aludt ki hát szíved még,
Kedves lángjándál had hevülnénk,
Ha mélyre süllyeszt bánatunk!

Te vittél első szent misémre,
Az oltárnak szent kövére,
Ez élttem oly szép napja volt...
Mily kínos most azt tudni nekem,
Hogy ezt az áldott jó vezérem
Nem látom többé, hogy halott!

Koporsódtól választ a távol,
Nincs koszorúm, de lellem gyászol
S csókolja fölszentelt kezed.
Habár elfódnék, eltemetnek,
Mig szívem ver, el nem feledlek,
Mégörzöm hűn emlékedet!

Isten veled hát drága lélek!
Hová szállttál, könnyezve nézek,
Az ég kegyelmét esdve Rád.
Te vittél első szent misére,
Erte d legyen hát égi bőre,
Hogy fönt ne érjen semmi vád!

Dis Koltán.

— Egy új háziipart fedezett fel a „Szentesi Lap“ s e háziipart többre becsüli a békés-csahai szövészetnél, valamint a kalotaszegi varottasnál is. Ez új háziipar sikeres üzéséhez nem kell sem tü, sem selyem, vagy bármiféle fonál csupán csak s o v á n y l u d — kukorica — no meg egy erős tömő asszony — s kész a kövér lud — vagyis az új háziipar.

— Uj lap Szentesen. Csongrád megyei Közlöny címmel május 26-án egy új hetilap indult meg Szentesen. Szánthó Lajos, a csongrád megyei hitelszövetkezett tehetséges pénztárnokának szerkesztésével. Mint a hozzánk beküldött mutatószámából láttuk a szerkesztés jó kezekbe van letéve s hisszük, hogy a közönség annál is inkább pártolni fogja ez új lapot, mert Szentesen szükség van egy oly lapra, mely távol tartja magát a folytonos pártoskodásoktól.

— Lólopás. Április 26-ára virradóra Orosháza és Mágocs közti uton, bukovinai medvéntáncolatoktól egy pej és egy szürke ló lopott el. Az eddigi nyomozás folytán kiderült, hogy a tolvajok kóbor cigányok voltak, kiknek elfogatása iránt a szükséges intézkedések megtéve lettek.

— Egy kis figyelmeztetés. Az 1882. évi január 1-én kibocsájtott és forgalomba hozott 1 forintos államjegyek még csak folyó évi június hó 30-áig fogadtatnak el fizetesképen, július 1-től 1892. június 30-áig pedig már csakis Budapesten, a központi állampénztárnál fogadtatnak el. 1892. évi július hó elsejétől 1893. december 31-ig ezen bevonandó államjegyek kicserélése csak a cs. és kir. pénzügyminiszteriumhoz intézendő és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodvány alapján engedetik meg, 1893. évi december 31-étől pedig

össességgel párosult hazafias nevelésével, oly nagy szolgálatot fog tehetni közvetve hazájának, közvetlenül pedig községének!

Hivatásának teljes tudatában, annak betöltéséhez felpáncélozott erős akaratu lélekkel fogadta el a meghívó város meghívólevelét, melynek minden sora azt mondja: az 1868. XXXVIII. t.-c. értelmében kellend eljárnia.

János elfogadta a törvényes alapot s ez alapon megkezdte működését: tanított, nevelt, tudva azt, hogy az az ország lehet virágzó, melynek értelmes polgárai vannak!

És a város nem is késett a szorgalmas, öntudatos tanítónak tíz évi működése után kiáltani azt a bizonyítványt, hogy „dicséretet és elismerést érdemlő szorgalommal működik, úgy hogy a lakosság és szülők szeretetét és tiszteletét teljesen megayerte!“ S ez elismerés fokozta a hivatását felfogott tanító ügybuzgalmát, fáradhatlanul szentelte minden idejét a népnevelés ügyének, bár a törvényben körül irt azon szabályzat, hogy egy-egy tanító vezetése alatt legfeljebb 80 növendék állhat, az iskolaszék szükkeblősége által teljesen ignorálva lett s 130—150 növendékkel kelle évről-évre küzdenie, mint ezt a már említett elismerő okmány igazolja; — nem csüggedt, feláldozta önmagát, feláldozta egészségét és tanított, dolgozott, hogy egykor gyümölcsét élvezhesse fáradozásainak!

És — elérte fáradozásai gyümölcsét . . . a méltatlanság . . . és lelki, testi fáradozásainak . . .

Ily előzmények után, hogyan lehetséges az, hogy fogjátok kérdezni kedves olvasóim!

„Változnak az idők s vele az emberek“ mondja a latin; mi ezt a mondatot így változtatjuk át: „változnak az idők s vele a nézeteik is!“

A világ nézet mindenkor az emberek előítéletéből ered! minél előítéletesebb valaki, an-

már sem beváltatni, sem kicseréltetni nem fognak.

— Érkező és távozó kántor. Rubovszki István Szegvár község megválasztott kántora, állását elfoglalandó, a múlt hó 30-án Csanyról Szegvárra költözött át s május hó 1-én énekelt először, mint megválasztott kántor a zsufozásig megtelt templomban oly elragadóan, hogy gyönyörű tenor hangjáról mintegy édes merengésbe ejtő az öt áhitattal hallgató híveket Szivből üdvözöljük s szerencsét kívánunk neki hivatása teljesítéséhez. Tallósi Mihály helyettes kántor ugyancsak a múlt hó 30-án távozott Szegvárról s elfoglalta Tömörkényen Főföldy Sándor mindszei kántor ur szivességéből — kántori állását, mely mintegy 400—450 frt bizonyára jól kiérdemelt jövedelemhez juttatja őt. A tömörkényiek egy jóra való becsületes embert s derék jó hangú kántort nyertek benne. Üdvözöljük őt ez állásában.

— Körhelyiség változtatás. Szegváron a nagyutcán lévő, jelenleg Farkas György tulajdonát képező — volt gyógyszerár csinos épületén az elmúlt léten kitűzött nemzeti zászló jelezte, hogy a „szegvári függetlenségi népkör“ eddig csupán egy teremből álló — olvasó, társalgó és könyvtár szobából szolgál minden tekintetben célszerűtlennek bizonyult helyiségét, Szécsényi János házához, hol az 15. évi fennállása óta állandóan elhelyezve volt, oda tette át. Bizony ideje is már valahára a kör helyiség szük voltánál fogva rég idők óta — különösen valamely ünnepélyesség alkalmával, tapasztalt ázsiai állapotoknak végetvetni, e célból a volt gyógyszerár tágas helyiségénél, csinos padolt és világos szobáinál alkalmasabbat alig találhattak volna és csak néhány forinttal fizetnek több házbért, mint az előbbeni alkalmatlan helyiségért. A jövőben tehát a kör tagjai nem lesznek azon kényelmetlen helyzetben, mint eddig, hogy ha tömegesen egybegyűlekeztek és valamelyik olvasni akart volna — eddig ugyanis az olvasóterem egyszersmind társalgó is lévén a nagy zaj közepett azt épen nem, vagy csak, nem kis bosszuságára alig tehet; aki olvasni kíván, bemegy az olvasóterembe és ott nem háborgatva senki által, figyelmesen olvashat, a kik pedig társalogni óhajtanak a társalgó termet fogják felkeresni, hol a haza ügyeit s lapjait meg-

nál sötétebb a nézete! S ez itélet romboló hatással bír a legszebben indult ügyre nézve is!

Helyesen jegyzé meg a „Néptanítók anyagi helyzetének javítása“ céljából a közoktatási miniszterhez, a „Magyar Paedagogiai Szemle“ szerkesztője által fogalmazott felterjesztés, hogy: „Előítélet volt s ez osztályrésze nálunk ma is, többek közt, a néptanítónak, miként volt hajdan a görögöknél és rómaiaknál, kik — mint ezt egy jeles egyházi tudósunk igen találóan jegyzé meg, — erényt, bünt, művészetet és mesterséget istenítettek, de a paedagogust az olympusi istenek székébe nem ültették soha! s így nem csoda, hogy az olympusi hatalmasságok között rokon-pártfogójuk nem lévén, csakis az istenek haragjának szülöttjei voltak: „quem dii odere, paedagogum fecere.“

Igenis, így gondolkoztak s gondolkoznak ma is, igen sokan, sőt egész községek a tanítói állás és hivatásról, mit fájdalom csak most tanúsított legközelebb a magyar alföld egyik nagy városa Félegyháza, azon határozatával, mely a vért képebe kergetni képes minden jó érzésű, minden művelt embernek!

És ily előítélet lidércnyomása alatt állott a város is, mely János barátunknak kiadta az elismerő okmányt, akkor mikor a szegény tanító éjjelt nappal hivatásának szentelve megbetegedett s kérelmezte, hogy az iskolaszék által felében s a tanító által felében fizetendő 30 frt havi illetménnyel ellátott segédtanítót alkalmazhasson a 130—150 gyermek oktatásához s az iskolaszék szükkeblősége nyomorult 10 frtot szavazott meg — a kérelemnek másodszer történt előterjesztésére, míg a 20 frt többletnek fizetésére a beteg tanítót kötelezte.

De ez még csak testileg s anyagilag járt rombolólag János barátom lényére; lelkét megtörte az, midőn látta, hogy a törvény tisztelete csak üres hang iskolaszéke előtt, mely magának alkot, teremt tetszése szerint törvényt.

hánnyák s vethetik, politizálhatnak kényök kedvök szerint szidhatják a kormányt, a fináncot s az adóvőgrehajtókat a míg rá nem unnnak, értekezhetnek a vetések mikénti állásáról, kitarthatják egymás előtt keblök keserveit a már-már elviselhetlenné váló s folyton emelkedő s gyarapodó óriásként reájuk nehezülő cifrábnál-cifrább adónemek ellen, elmondhatják egymásnak véleményüket s nézeteiket, mostanában a hírlapok által oly sokat emlegetett Szentesi-Szegvár-Mindszent-H.-m.-vásárhelyi vasutgyőről, például, ki hol akarj hogy legyen az állomás, a „csűrhejárason“ — e avagy az „ujfaluban“ — mindezeket és sok más hasznos dolgokat szabadon tehetik, a „körben“ együttesen megbeszélhetik és meg is beszélük, már most a derék szegvári polgárok, mert hiszen van már olvasó terem „körjűkben“ s így azáltal senkit nem zavarnak, nem bosszantnak, hogyha a „társalgó teremben“ ily sok szép és hasznos dolgokról értekeznek, elmélkednek.

Közgazdaság.

A baromfi tenyésztés egyike azon leghasznosabb gazdasági foglalkozásoknak, melyet valaki üzhet.

Megkezdése az elképzelhető legkisebb tőkét igényli, fenntartása különösen gazdáknak ugyszólva mibe sem kerül és nem sok dolgot okoz, leggyorsabban jövedelmez, biztos piaca van és üzhető még olyan által is, kinek alig van egy néhány méternyi területe.

Már a termelési ág mai kicsinyelt és figyelemre sem méltatott állapotában kiviteli szempontból többet jövedelmez az országnak, mint a zab vagy rozs termelés, mint a ló vagy juh tenyésztés. A míg ezen gazdasági ágak a statisztika tanúsága szerint alig jövedelmeztek évi 3—6 millió forintot, a baromfi tenyésztésből 12—13 millió forint folyik be.

És ezen valóban számot tevő eredményt elértük a lehető legrosszabb tenyész anyaggal s a legkisebb figyelemre sem méltatott tenyészteséssel.

Képzéljük csak el mi volna a pénzügyi eredmény akkor, ha közönségünk belátva a baromfi tenyésztés nemzetgazdasági nagy fontosságát és így okszerű uton igyekeznék az eddigi beltenyésztés következtében, meglehetősen viaszba hanyatlott hazai baromfi anyagon javítani

Szegény Eötvös báró nem tételezhette fel a jövő nemzedékről, hogy az ő szabadelvű nézeteit annyira félre fogják magyarázni s midőn a közoktatási törvénybe iktatta, hogy a: „vallásoktatásról minden vallásfelekezet maga köteles gondoskodni,“ nem tehetette fel azt, hogy lesz oly város, melynek iskolaszéke e szabadelvű tételt oda fogja merni magyarázni, hogy a törvényben megszabott tanköteles tárgyakat elhagyva, a tanítóra ráerőszakolja a vallásoktatást is. — És mit Eötvös nem hitt megtörtént.

János barátom felettes iskolaszéke határozatilag kimondotta, hogy „a beszéd és értelemgyakorlatok elhagyásával a bibliai történet és egyházi énektanítás tüzetik a tanítók elébe.“

A törvényes alapon álló tanító öntudatosan utasította vissza e végzést s orvoslást keresett a felettes tanfelügyelőnél!

Szegény tanító! Feledé, hogy a tanfelügyelő kit a kormány bünéért jutalmazott, a helyett, hogy büntette volna: nem fogja meghallgatni a hivatást felfogott, törvényes alapon állott magyar tanító panasztát!

És így volt.

A lelkileg megtört tanító tovább vitte ügyét, felment a miniszterhez s ez mondotta ki, hogy: „az erkölcsitanítás a néptanítóra nem bízható.“

És a miniszteri leirat meghozta gyümölcsét.

Felkeltette a tanító ellen az irigységet, gyűlöletet; s az az iskolaszék, mely elismerő okmányt állított ki tanítója számára most kiállított bizonyítványában azt mondja, hogy: „a tanító az iskolaszékkel szemben semmikép sem viseli magát ajánlatosan!“ A szókimondó, hivatását ismerő s betöltő, törvényt tisztelő s annak érvényt szerezni tudó tanító az iskolaszék előtt nem volt „ajánlatosviseletű.“ Ily bánásmód, kinek nem keseríti lelkét, főleg ha már a test szenvedő beteg!

(Vége köv.)

és azt némi szakértelem és figyelemmel tenyészteni?

Elvitázhatatlan dolog, hogy a baromfi-tenyésztés jövedelme két dologtól függ: a jó tenyész anyagtól és a szakértelemmel üztöt tenyésztéstől. Ez hiányzott nálunk eddig, ezen két bajon kívánt a „Házi szárnyasaink“ című illusztrált baromfi tenyésztési szaklap segíteni.

A „Házi szárnyasaink“ egyedüli baromfi tenyésztési szaklap az országban. Hivatalos közlönye: a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének, mint az Országos Magy. Gazdasági Egyesület baromfi tenyésztési-szakosztályának, és az Orsz. Baromfitenyésztési Szövetségnek. E lap Parthay Géza ismert hazai szaktekinthetőnk szerkesztése alatt az ország összes kitűnő tenyésztőinek közreműködésével készül.

A „Házi szárnyasaink“ úgy tartalmát, mint rajzait tekintve a continens legelőbbkelő baromfi tenyésztési szaklapja, közleményei gyakorlati irányúak s teljesen helyi viszonyaink figyelembe vételével vannak írva. Irányozott és a leghelyesebb.

E lap egyforma buzgalommal és valóban lelkesedéssel foglalkozik, úgy elsatynult honi-baromfi állományunk javításának kérdésével, mint azon nemesített fajták ismertetésével, melyeket keresztezési célokra legjobban felhasználhatnánk. Megtanít hogyan kezeljük a baromfiakat, hogy a tenyésztésből hasznunk legyen, hogyan védekezünk a baromfi tenyésztés jövedelmét annyira csökkentő baromfi dög ellen. Hirdetési rovata a legjobb alkalmat nyújtja a nemesebb anyag beszerzésére és eladására.

A „Házi szárnyasaink“ havonként 2-szer jelenik meg és előfizetési ára, ami a szerkesztőséghez Budapest (Üllői ut Köztelek) küldendő. Egész évre 4 forint. Félévre 2 forint.

Ha tekintetbe vesszük azt a nagy hasznót, melyet e lap bírása a tenyésztőre gyakorol, csak csudálnunk lehet, ha az ügyel foglalkozó vagy foglalkozni akaró e lap megrendelésétől tartózkodik, mert évenként sokkal nagyobb kárt fog szenvedni tenyésztésében, mint a mibe a lap előfizetési ára kerül.

Ezen tevénytésben nélkülözhetlen segéd eszközt az érdeklődők figyelmébe ismételtelen ajánlva maradtunk:

hazafias tisztelettel
Baromfi-tenyésztők orsz. egyesülete.

Irodalom.

Mikszáth munkáinak füzetes kiadásából Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci-utca 1. sz.) megküldte nekünk a 20. és 21. füzeteiket. Az előbbiben a „Pipacsok a buzában“ című beszélgyművegyűjtemény befejezését, az utóbbiban a „Tavaszi rügyek“ című novella-cyklus első 3 ívét kaptuk, a gyűjtemény tehát egy újabb kötettel szaporodott és megkezdődött immár az 5-ik kötet is. Mikszáthról nem kell a már elmondottakat ismételnünk, mert a ki eddig megjelent műveit e páratlanul díszes kiállítású füzetes vállalatban olvasta, ép oly jól tudja, mint mi, hogy művekben csak az elragadóan élvezetes előadás a közös tulajdonság, míg a mindenek felett jellemző eredetiség jóformán minden egyes elbeszélésben más-más oldalról nyilvánul. Míg egyik népiélet jelenségeinek rajzolásában és a nép humorának visszaadásában bámuljuk a szellemes ötletektől duzzadó költői erőt, addig másutt ismét az ifjokori emlékeken eltévedező toll alkotásait élvezzük, melyeknekhez hasonlókat olvastunk már ugyan hazai irodalmunkban ép úgy, mint a külföld termékei között, de jobbakat semmiesetre sem. Ajánljuk e kötetek megszerzését, a mire a Révai testvérek által nyuj-

tott alkalom a lehető legkedvesebb, mert egyenként 35 kbra kerülő 4—5 füzetből egy teljes kötettel gyarapodik könyvtárunk, melynek Mikszáth munkái mindenestre egyik kiváló díszét fogják képezni. Ha francia író lenne Mikszáth, minden sorát mohón kapkodnánk el, ha fordításban megjelenék. Becsüljük műveit már csak azért is, mert irodalmunk eredeti termékeit képezik, ilyenekre a külföld bármelyik irodalma is büszke lehetne. — Akár az egyes füzetekre, akár egy negyed, vagy félévre is a kiadóhivatal közvetlenül is elfogadják az előfizetéseket.

„A hivatás áldozata“ (Történelmi rajz a magyar néptanítók jelenéből) című 12 nyomtatott ivre terjedő regényre. Írta: G á t i G y ő z ő. Kiadja a „Magyar Paedagogiai Szemle“ szerkesztője: Glatz György, községi tanító. A regény tartalma következő szakaszokból áll: 1. Jó barátok a képezdében. 2. Nyílt a pálya. 3. Az első elismerés. 4. A tanfelügyelő. 5. Társadalmi viszonyok. 6. A község átalakítója. 7. Szeretet és szerelem. 8. Megváltozott viszonyok. 9. A küzdelem. 10. A visszahatás. 11. Villámcsapás alatt. 12. A szellem jutalma. A regény díszes kiadásban július hónapban fog megjelenni s hogy e mű minden néptanítónak hozzá férhető legyen, árát füzve 1 frtban, diszkótésben 1 frt. 50 kbrban állapítottuk meg, — mi egy 12 nyomtatott ivnyi regénynél Magyarországon a lehető legolcsóbb. Bolti ára 1 frt 50 kr., illetőleg 2 frt lesz. A megrendeléseket, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozhatassuk magunkat, legkésőbb június hó 15-éig s legolcsóbban posta-utalvány útján kérjük eszközölni, mely esetben a művet bérmentesen küldjük. Társadalmi uton kell tennünk saját érdekekben s mert ezt tennünk kell, a regénnyel hatni akarunk felfelé és lefelé. Jogosultnak tartjuk a reményt, hogy a pártolás el nem marad, mert e regénynek egyetlen egy népnevelő asztaláról sem volna szabad hiányoznia; lássa mindenkéi magát e tü-

körben s tudja meg mit kell tennie, hogy ott „fent“ is be-lássák, mit kötelesség tenni, a népnevelők érdekéért, kik a haza jövő nemzedékét nevelni hivatják! Bizunk a tanítókb-an a saját jól felfogott érdekeikből s vállalatunkat e szempontból biztosítva hisszük. E célból bizalommal fordulunk különösen is tanítótársainkhoz, mert meggyőződésünk, a tapasztalásból szerzett elvünk az, hogy csak az válik mindig az egész testület javára, a mit az egész testület tesz önmagáért s ezért felhívásunkat is azzal fejezzük be: Minden egyes néptanítóra számítunk, mert minden egyesnek az ér-deke e mű megszerzése! A „M. Paed. Szemle“ szerkesztő-kiadó-tulajdonosa: Glatz György, főv. községi tanító (Wesse-lényi u. 48. sz.)

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. H e l y b e n. Lapunk szerkesztőjének távolléte miatt mult számunkból több olyan cikk maradt ki, melynek programunk szerint eljárva jönni k e l l e t t volna, viszont egy olyan is jelent meg ami, bizony kimaradhatott volna — elnézést kérünk.

H. S. Monka. Köszönettel vettük és jövő számunkban felhasználjuk.

Es. S. Csongrád. Sorát keritjük.

H. H. Csongrád. Köszönjük, bár a tanító testületi gyűlés lefolyását térszűke miatt egész terjedelmében nem közölhetjük.

Csany. Az ön által irt tudósításért fogadjuk köszönetünket; de már előbb ugyan ezt tárgyaló tudósítást vettük Szegvárról — tehát elkésve érkezett. A tárcza — ha beválik.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Magyar jég- és viszont-biztosító társaság.

Teljesen befizetett 1 millió forint

alaptőkével, — elvállal:

jégbiztosításokat

a legolcsóbban és legelőzékenyebb módon.

Hat évi biztosításnál 1 évben ingyen biztosít.

Nem csinál semmiféle nehezítő feltételeket, mint azon vegyesbiztosító társulatok, melyek egyuttal a tüzbiztosítás megkötését is követelik.

Az előforduló károkat gyorsan és előzékenyen becsülteti meg saját közgei által.

Felvilágosításokkal készségesen szolgálnak:

az igazgatóság Budapest, Gizella-tér 7.,

az Assicurazioni Generali házában, valamint a vidéken: összes fő- és alügynökségei, melyek az Assicurazioni Generali ügynökségeinél vannak
1301—2—3

Üzlet megnyitás

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben a Seres György-féle ujosztályban fekvő házban

fűszer és rövidáru üzletet

nyitottam, melyet a helybeli közönség igényeinek megfelelően rendeztem be.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel

Löfler Ignátz,
kereskedő.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT, ezelőtt: Groszmann és Rauchenbach.

Budapesten: külső váci ut 7. szám, lóvonatu vasuti állomás. Az oszt. magy. államvasuti indóhátói 10 percz távolságban a legkedvezőbb feltételek mellett, pontosan és olcsón szállit magyar készitményű mindennemű gazdasági gépeket, mint iárgányos cséplőkészületeket, gabona rostákat s egyéb mezőgazdasági cikkeket; különösen ajánlja szab. szeges rendszerű, legújabb szerkezeti

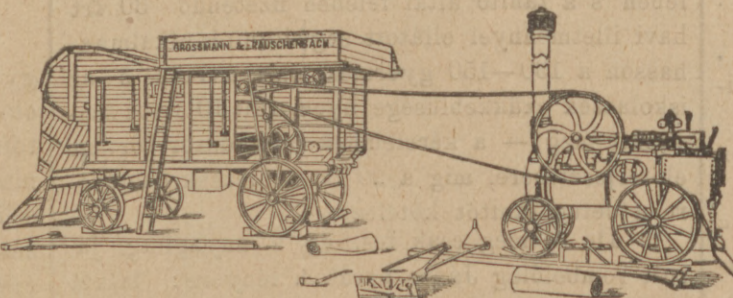
gőz cséplő gépeit.

3¹/₂, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz

Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 szén (fa aránylag 14 óra a.

Szalmafűtésnél kell 5—7 5—7 kéve szalma 100 kicséplelt kévével.

Cséplési képesség 5—7000 7—10000 középnyagúságú kéve egy óra alatt.

A magoknak legelőzékenyebb kicséplése, kitűnő tisztítása és osztályzása mellett.

Verőleces gőzcséplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa, szén, szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal.